

PREDGOVOR

Čovjek je individualno, biološko, ali je i društveno biće. Kao **individualno** biće on je u fizičkom, tjelesnom, organskom, fiziološkom, **psihičkom**, duhovnom i vrijednosnom smislu samosvojestven.

Čovjek postaje ličnošću s obzirom na činjenicu da je svjesno i **vrijednosno** biće. Kao svjesno biće, čovjek je i moralno i vrijednosno **biće**. Čovjekova djelatnost je vrijednosno svjesna i smislaona aktivnost. **Ne** postoji društvo u kojem izostaje određena hijerarhija ciljeva, ideala i uopšte vrijednosti prema kojima pojedinci i društvene grupe usmjeravaju svoja shvatanja, mišljenja, stavove, osjećanja, djelovanja i ponašanja. Bez vrijednosti ljudi ne bi mogli živjeti, a ni društvo se ne bi moglo razvijati. I čovjek, njegova kultura i društvo, se mogu objašnjavati jedino tako što će se dovoditi u vezu sa sistemom vrijednosti i vrijednosnim orijentacijama.

Zato je čovjek biće svoje vrste, odnosno *društveno biće*. On je biće svoje, specifične, ljudske zajednice, odnosno biće koje živi u ljudskoj zajednici, tj. u društvu, biće koje nastaje kao rezultat društvene djelatnosti ljudi, njihove svijesti, jezika, govora, komunikacija i vrijednosti.

Kao svjesno i vrijednosno biće, čovjek se socijalizuje usvajajući društvene vrijednosti i norme. Društvo nameće određene vrijednosti i norme nastojeći da osobe integriše u svoju zajednicu. Međutim, svi ne prihvataju projektovane društvene vrijednosti i norme, nego ih krše. To je stanje društvenih devijacija koje se u uslovima društvene anomije još više realizuju.